

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2258/25
12.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Олге Арсовић, председника већа, Зорице Банковић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, улица Косовска број 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1466/22 од 24.2.2025. године у ставу трећем изреке, у седници већа одржаној 12.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1466/22 од 24.2.2025. године у ставу трећем изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1466/22 од 24.2.2025. године, ставом првим изреке, исправљен је записник Вишег суда у Београду П 1466/22 од 27.9.2024. године тако што на трећој страни записника уместо "члана 294 став 2", треба да стоји правилно "члана 319 став 2". У свему осталом одлучено је да записник остаје непромењен. Ставом другим изреке одбијен је приговор пресуђене ствари, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да на име накнаде штете проузроковане неправилним и незаконитим радом у поступцима пред правосудним органима и органима управе исплати: на име нематеријалне штете због доживљених душевних патњи износ од 5.000.000 евра; на име нематеријалне штете због доживљених душевних патњи износ од 22.170.762 евра са каматом од 27.9.2024. године до исплате; на име материјалне штете износ од 319.753,23 динара са законском затезном каматом од 10.2.2021. године до исплате, износ од 487.220,00 динара са законском затезном каматом од 10.3.2022. године до исплате, износ од 912.868,00 динара са законском затезном каматом од 24.10.2015. године до исплате. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Тужилац је против наведене пресуде благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставу трећем изреке, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" број 72/11...10/23), Апелациони суд је оценио да жалба тужиоца није основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1. 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би побијана одлука морала бити укинута, нити се жалбом тужиоца основано указује на друге повреде поступка које би биле од утицаја на њену законитост и правилност.

У току првостепеног поступка утврђено је да је тужилац водио неколико поступака у којима је био тужилац и то поступак пред Првим основним судом у Београду П.бр.48942/10, те поступак П.бр.53620/10 (на основу којег је и настала обавеза за плаћање таксе по закључку Инт 77/18 који тужилац оспорава), те је био жалилац на решење Првог основног суда у Београду П.бр.48942/10 по основу којег је одлучивао Виши суд у Панчеву (чије решење оспорава) и оштећени у предмету Основног суда у Младеновцу К.бр.282/18. У свим поступцима тужилац је изјављивао правне лекове, али су исти били одбијени. У току овог поступка тужилац у својим наводима није јасно указао у чему се састоји незаконит или неправилан рад Првог основног суда у Београду у поступку П.бр.48942/10 (конкретно доношење одлуке од 9.6.2015. године), Вишег суда у Панчеву у поступку Гж.бр. 1309/19 поступајући по жалби (доношење одлуке од 1.10.2019. године), Основног суда у Младеновцу К.бр. 282/18 и у поступцима принудне наплате судске таксе Инт бр. 77/18 и Инт бр. 47/18.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је неоснован тужбени захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете тужиоцу проузроковане неправилним и незаконитим радом у поступцима пред правосудним органима и органима управе, уз образложење да примена права, чак и да је погрешна, не представља незаконит рад и не може представљати основ за накнаду штете у смислу чл. 6 Закона о судијама и чл. 172 Закона о облигационим односима. Неопходан услов да би се могла досудити материјална и нематеријална штета, у смислу чл. 200 у вези чл. 172 Закона о облигационим односима, је да је штета настала као последица противправности. Незаконит рад би се манифестовао као поступање противно закону, другом пропису или општем акту, или пропуштању да се закон, други пропис или општи акт примени или као радња противна обичајима и правилима морала, док се примена права никако не може сматрати незаконитим радом. Одговорност државе коју проузрокује судија нераскидиво је повезана са начелом судијске независности. Ово начело, предвиђа да је судија самосталан и независан у свом раду, овлашћен да самостално и независно тумачи и примењује материјално право. Сходно томе, како тужилац у смислу одредбе члана 231 став 2 ЗПП-а током поступка није доставио доказе на околност да је постојао незаконити рад у наведеном смислу, нити је јасно указао у чему би се састојао незаконит рад у у наведеним поступцима, то је првостепени суд одбио тужбени захтев за накнаду штете применом наведених одредби. Одлука о трошковима парничног поступка је донета применом одредбе члана 153 ЗПП-а.

Супротно жалбеним наводима тужиоца, правилно је првостепени суд одбио, као неоснован, тужбени захтев за накнаду штете, јер тужилац није, сагласно одредби члана 231. Закона о парничном поступку, доказао да је у конкретним поступцима постојао незаконит и неправилан рад органа тужене, односно поступајућих судија, те да је као последицу таквог рада тужилац претрпео штету.

Наиме, полазећи од одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима постоји одговорност државе за штету, коју њен орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Одговорност државе постоји ако је штета настала као последица таквог рада њеног органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Сходно томе, да би постојао основ за накнаду штете, неопходно је да подносилац таквог захтева, тј. тужилац, докаже да је штета настала и у чему се огледа, да је причињена нечијом радњом, или пропуштањем, у конкретном случају радњом органа Републике Србије која је била противзаконита, те да постоји узрочно-последична веза између радње и настале штете, односно да је штета проузрокована грубом непажњом или намером као последицом незаконитог рада органа тужене. Правне ситуације које настају као последице неправилног и незаконитог рада државног органа у иницирању и вођењу правних поступака редовно се отклањају одговарајућим правним средствима, а у конкретном случају је омогућено изјављивање тих средстава против одлука органа тужене, због чега у конкретном случају тужилац, сходно одредби члана 231. Закона о парничном поступку, није доказао нити незаконитост рада органа тужене, нити настанак штете узроковане поступањем органа тужене, односно узрочно-последичну везу између радњи органа тужене и штете за коју тужилац тврди да је претрпео, због чега је првостепени суд правилно одбио, као неоснован тужбени захтев за накнаду штете.

Жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд погрешно оценио да не може ценити у парничном поступку исправност радњи предузетих у другим судских поступцима и преиспитивати одлуке донете у тим поступцима су неосновани. Наиме, одговорност за штету може постојати у случају извршења радње од стране суда или органа управе која се није смела предузети (активном радњом) или пропуштањем предузимања законом прописане радње - у одређено време и на одређени начин (нечињењем), при чему приликом оцене да ли су испуњени услови за постојање одговорности за насталу штету, треба имати у виду да погрешна примена права, односно примена погрешног закона или погрешне законске одредбе, као и погрешно тумачење правне норме, па и у ситуацији када је одлука нижестепеног суда у којој је изражено такво правно схватање, укинута или преиначена по правном леку, не представља ни неправилан, ни незаконит рад суда (судије) или органа управе. Погрешна примена права може се квалификовати као незаконит рад само у случају ако је у питању намера или груба непажња. То значи да за штету која настане због погрешне примене права, као последице погрешне примене или тумачења прописа, тужена не одговара, јер такав поступак судије или органа управе не представља незакониту радњу. С друге стране, тужилац је у поступцима на које указује у току поступка, имао право на правне лекове, сагласно одредби члана 36 Устава РС којом је прописано право на једнаку заштиту права и на правно средство, свако ко је незадовољан одлуком суда или каквог другог државног органа има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези

или на закону заснованом интересу у одговарајућем законом прописаном поступку, односно на редован и ванредан правни лек у складу са законом.

Правилно је оценио првостепени суд да тужилац овако постављеним тужбеним захтевом жели да суд, као о претходном питању, одлучује о ваљаности поступања суда у свим поступцима који су наведени у тужби, односно да преиспитује правноснажне судске одлуке, што је у супротности са цитираним уставним и законским одредбама и представљало би угрожавање правне сигурности. То што ти парнични, извршни и кривични поступци нису окончани повољно по тужиоца не значи да су одлуке које су у њима донете последица незаконитог или неправилног рада суда, што првостепени суд правилно закључује. Тиме што је током поступка тужилац доставио одлуке другостепених судова, редовне и ванредне правне лекове, захтеве за повреду права на суђене у разумном року, као и уставне жалбе, јасно указује да је током свих поступака на које тужилац указује њему било омогућено да у поступцима по правним лековима изнесе своје примедбе које су биле предмет оцене од стране судова више инстанце, а што јесте законом прописан поступак преиспитивања одлука и поступања првостепеног суда и других државних органа.

Поновно истицање у жалби навода тужиоца у погледу неправилности рада у наведеним судским поступцима су неосновани из разлога које је навео првостепени суд, које у потпуности прихвата и овај суд као другостепени.

Суд је ценио и остале наводе жалбе тужилаца, али је нашао да су исти без утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 и 401 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Олга Арсовић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић